

شهر کاشان

موقعیت جغرافیایی

شهرستان کاشان با جمعیتی نزدیک به 400 هزار نفر و حدود 5000 کیلومتر مربع وسعت، در طول 51 درجه و 27 دقیقه شرقی و عرض 33 درجه و 59 دقیقه شمال جغرافیایی قرار دارد. کاشان با آب و هوایی متنوع در اکثر فصول و ایام سال برای سفر مناسب می باشد. نواحی شمال و شرق کاشان را دشت کویر احاطه کرده، آبادی ها و شهرهایی چون قمصر، قهرود، جوشقان، نیاسر، برزک، کله، ارمک، رهق، ازناوه، اردهال، استرک و دهها آبادی خوش آب و هوای دیگر در دامنه ها و ارتفاعات کرکس با مناظر زیبای طبیعی و آب و هوای بیلاقی و کوهستانی در انتظار مسافران و میهمانان شهر تاریخی کاشان است. کاشان از شهرهای استان اصفهان بوده که در شمال آن واقع شده و دارای 3 بخش و 67 روستا است. فاصله این شهر تا تهران 230 کیلومتر، تا قم 95 کیلومتر و تا اصفهان 202 کیلومتر می باشد. کاشان با قرار داشتن بر روی شبکه سراسری راههای کشور و استقرار بر سر راههای اصلی ارتباطی شهرها و استانهای شرقی، شمالی و غربی کشور، با شهرها و استانهای مرکزی، جنوب و جنوب شرقی همواره از موقعیت ممتازی برخوردار بوده است.

وضعیت اقتصادی

منطقه کاشان از دیر باز از منابع مهمی برخوردار بوده به طوری که می توان از معادنی نظیر مس، آهن، سولفات باریم، زاج سبز، نمک طعام، سنگهای مرمر و تراورتن در این منطقه نام برد که بعضی از این معادن بسیار مورد توجه بوده و دارای اهمیت ویژه ای در سطح کشور می باشد. کاشان در زمینه صنایع دستی از دیر باز زبانزد و مشهور بوده ولی با رشد فن آوری ماشینی در بخش صنایع، برخی از صنایع دستی به تدریج به دست فراموشی سپرده شده است. در روزگاران گذشته صنایعی مانند قالی بافی، شعر بافی، زری بافی، مسگری، کاشیکاری، سفالگری، ابریشم بافی، مخمل بافی و زیلو بافی، در کارگاههای کوچک رواج داشته که با مرور زمان و همراه با تحولات "اقتصادی - اجتماعی" بعضی از آن صنایع مثل کاشی سازی و سفالگری به کلی به دیار فراموشی سپرده شده، اما بعضی از آنها مانند مخمل بافی، پارچه بافی، مسگری، قالیبافی در مجموعه های صنعتی بزرگ و کوچک هنوز فعال می باشند. البته نه با آن ظرافت و هنر آفرینی که محصولات صنایع دستی پیشین از آن برخوردار بودند.

پیشینه فرهنگی

کاشان را می توان یکی از اولین شهرهایی دانست که به دین مبین اسلام و مذهب تشیع گرویده است و از آن زمان تا کنون علماء، دانشمندان و هنرمندان بسیار را در عرصه فرهنگ اسلامی پرورش داده است. در زمینه علوم الهیات می توان به علماء طراز اولی همچون ملا محسن فیض کاشانی و ملا فتح ا... کاشانی در فقه و تفسیر قرآن، ملا احمد و ملا مهدی نراقی در فقه و اصول و اخلاق و ملا حبیب ا... شریف در فقه و روایات اشاره نمود. در زمینه ادبیات می توان کاشان را مهد مکاتیب مختلف ادبی دانست از شعر مذهبی گرفته که شعرائی چون محتشم سرآمد مداحان اهل بیت را شامل می شود، چه اشعار اخلاقی و حماسی که شعرائی چون صباحی بیدگلی، قصاب کاشانی، کلیم کاشانی، ملا محسن فیض، ملا احمد نراقی، منشی، بیضائی و غیره را به خود دیده است، و چه شعر نو سپید که نام سهراب سپهری و سپیده کاشانی بر فراز آن تابناک است. در رشته های هنری مانند نقاشی برجسته ترین هنرمندان تاریخ هنر ایران را می توان در کاشان جستجو نموده، جایی که رضا عباسی و خاندان غفاری را در نقاشی، خاندان ابی طاهر را در صنعت کاشی سازی و خاندان شیبانی را در خوشنویسی پرورنده است. در دیگر زمینه های علمی نیز چهره های برجسته ای همچون غیاث الدین جمشید کاشانی ریاضیدان قرن نهم هجری و لسان سپهر مورخ بزرگ از همین شهر برخاسته اند. حتی در زمینه سیاسی نیز رجال بزرگی چون آیت ا... کاشانی که بنیانگذار نهضت اسلامی و مبارزه با رژیم طاغوت ستم شاهی می باشد را در خود دیده است. در جریان پیروزی انقلاب و در دفاع مقدس مردم این شهر

خود پیشگامان تقدیم شهدای خود به نظام اسلامی می باشند.

آثار تاریخی

تپه سیلک

باغ فین

چشمه سلمانیه

بقعه امامزاده شاهزاده ابراهیم (ع)

خانه تاریخی بروچردی

مجموعه خانه های تاریخی عامری ها

خانه تاریخی طباطبائی

بقعه حضرت سلطان علی ابن محمد باقر (ع) در مشهد اردهال

قلعه جلالی و حصار سلجوقی

مسجد و مدرسه آقا بزرگ

مسجد جامع

خانه تاریخی آل یاسین

مجموعه تاریخی بازار

تیمچه امین الدوله

مدرسه امام خمینی (ره)

مقبره محتشم کاشانی

بقعه امام زاده هارون ابن موسی ابن جعفر (ع)(بنجه شاه)

بقعه حبیب ابن موسی(ع)

بقعه ملا محسن فیض کاشانی

مجموعه های خانه های تاریخی عباسیان

خانه تاریخی منوچهری

و....

مرکز صنایع دستی و هنرهای سنتی

در خیابان ملا فتح ا... و در مجاورت باروی یک هزار ساله عصر سلجوقی در یک کارگاه بزرگ و قدیمی با معماری سنتی، استادکاران سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، با استفاده از همان روش و دستگاههای قدیمی و سنتی، مجموعه ای از هنرهای سنتی و صنایع دستی منطقه کاشان را در رشته های: سفالگری و سرامیک، زری بافی، مخمل بافی، زیلو بافی، شعر بافی، معرق کاری و ... د رمعرض نمایش قرار داده اند. روزانه صدها نفر از گردشگران داخلی و خارجی از این مرکز بازدید می نمایند و هنر و مهارت استاد کارانی را که با وسایلی ساده و ابتدائی بدیع ترین و نفیس ترین تولیدات هنری را به وجود می آورند، تحسین می نمایند. صنایع دستی در کاشان

استاد ملک الشعراى بهار شاعر نامدار ایران در قصیده فاخر و زیبائی که درباره کاشان سروده است، چنین می گوید :

بادآبادمهین خطه کاشان که مدام هد پوش و خرد و صنعت و بینایی بود

هرکه برخاست به هر پیشه ز شهر کاشان* در فن خویشتنش فرط توانائی بود

صنعت کاشی از اینجابه دگر جای رسید* کاین هنر ویژه این شهر به تنهائی بود

فرش زیبایش کنون شهره دهر است چنانک* زری و مخمل او شاهد هر جائی بود

بدون شک هر گاه سخن از قالی، مخمل و گلاب به میان می آید بلا فاصله نام کاشان در ذهن ها تداعی می شود زیرا از قدیم الایام تاکنون، شهر تاریخی کاشان از مراکز عمده تولید و بافت قالی و انواع پارچه های ابریشیمی مانند زربفت (زری) نقره بافت، مخمل، حریر، اطلس و دیبا بوده است. صنعت کاشی سازی، حتی نام خود را از کاشان گرفته است در اکثر مساجد کشور، زیلوهای بافت کاشان گسترده شده است. کاشان همواره یکی از معروفترین شهر های کشور در زمینه صنایع دستی و هنرهای سنتی بوده است. صنایع نساجی، کاشی سازی، مسگری ظروف بدل چینی، سفال و سرامیک و نگارگری این شهر معرفیت جهانی دارد. در حال حاضر نیز کارگاههای سنتی شعر بافی، قالی بافی، زیلو بافی، مخمل بافی، زری بافی، سفالگری در کاشان فعال و مورد بازدید گردشگران داخلی و خارجی قرار دارند.

قالیهای نفیس و پارچه های ظریف زری و مخمل و حریر بافت کاشان، کاشیهای زرین نام و ظروف مسی کننده کاری ساخت کاشان زینت بخش موزه های بزرگ جهان می باشند.

